VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Komission direktiiviehdotukset
- yhteisestä yhteisöveropohjasta (CCTB) ja
- yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta (CCCTB)

U-kirjelmät 65/2016 ja 66/2016

9.12.2016 Tarja Järvinen ja Ilari Valjus
Eduskunta, valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Vero-osasto

Yleistä (1)

- Komissio antanut 25.10.2016:
  - direktiiviehdotuksen koskien yhteistä yhteisöveropohjaa (CCTB = Common Corporate Tax Base) ja
  - direktiiviehdotuksen koskien yhteistä yhdistettyä yhteisöveropohjaa (CCCTB = Common Consolidated Corporate Tax Base)
- CCTB-direktiivi sisältää yrityksille yhteiset veropohjan laskentasäännöt
- CCCTB-direktiivi sisältää säännökset konserniyhtiöiden veropohjien yhdistämisestä eli konsolidoinnista ja jakamisesta erityisen jakokaavan mukaan verotettavaksi konserniyhtiöiden jäsenvaltioille
- Molemmat direktiiviehdotukset ovat osa komission aloitetta, jolla käynnistetään CCCTB-hanke uudelleen
  - Komissio on vetänyt vanhan, vuonna 2011 annetun CCCTB-direktiiviehdotuksen pois.
  - Vanha ehdotus sisälsi sekä veropohjan laskentaa koskevat säännöt että konsolidointia koskevan osuuden. Vanhassa ehdotuksessa järjestelmää ehdotettiin vapaaehtoiseksi yrityksille.

Yleistä (2)

- Ensimmäisessä vaiheessa käsiteltäisiin veropohjaa koskeva CCTB-direktiiviehdotus.
- Sen jälkeen kun veropohjasta on päästy sopimukseen jäsenvaltioiden välillä, käsiteltäisiin veropohjien konsolidointia koskeva CCCTB-direktiiviehdotus.
- Komissio ehdottaa vaiheittaista käsittelytapaa, koska neuvostossa vuodesta 2011 käydyt keskustelut ovat osoittaneet epätodennäköiseksi sen, että CCCTB hyväksyttäisiin kokonaisuutena.
  - Erityisesti veropohjien konsolidointia koskeva osuus on ollut jäsenvaltioiden välisissä keskusteluissa vaikea.
- CCCTB:n tavoitteena on pyrkiä helpottamaan liiketoimintaa EU:ssa siten, että sisämarkkinoilla sovellettaisiin yhteisiä säännöksiä yhteisöverotuksessa, jolloin järjestelmästä saataisiin myös vahvempi siten, että se kestää paremmin aggressiivista verosuunnittelua.

Yleistä (3)

- I vaiheessa yritykset voisivat noudattaa EU:ssa yksiä säännöksiä verotettavan tuloksen laskennassa (CCTB).
- II vaiheessa konserniyhtiöiden veropohjat konsolidoitaisiin ja jaettaisiin erityisen jakokaavan mukaisesti verotettavaksi niille jäsenvaltioille, joissa konserniyhtiöillä on toimintaa (CCCTB).
    - Konsernit voisivat asioida yhden verohallinnon kanssa
    - Tappioiden rajat ylittävä hyvitys tapahtuisi ilman eri toimenpiteitä veropohjien konsolidoinnin seurauksena
    - Siirtohinnoittelusäännöksiä ei sovellettaisi konsernin sisällä EU:ssa
- Säännöksiä ehdotetaan pakollisiksi tietyn kokoluokan yrityksille, jotta järjestelmä ehkäisisi aggressiivista verosuunnittelua.
    - Komission mukaan CCCTB olisi tehokas väline tulojen kohdentamiseksi sinne, missä arvo tuotetaan.
    - Ehdotetun jakokaavan ei kuitenkaan voida katsoa ottavan huomioon sitä, missä arvo syntyy.

Soveltamisala

- Veropohjaa koskeva CCTB-direktiivi olisi pakollinen niille yrityksille, jotka kuuluvat kirjanpidolliseen konserniin, jonka konsolidoitu liikevaihto oli yhteensä yli 750 M€ edeltäneen tilivuoden aikana.
- Veropohjan konsolidointia koskeva CCCTB-direktiivi olisi pakollinen vastaavan kokoluokan konserneille.
- Muilla olisi mahdollisuus hakeutua järjestelmän piiriin vapaaehtoisesti (viideksi vuodeksi kerrallaan).
- Suomalaisista yhtiöistä ehdotus koskisi osakeyhtiöitä, osuuskuntia, säästöpankkeja ja vakuutusyhtiöitä.
- Soveltuisi myös Suomessa sijaisevien ulkomaisten yhtiöiden kiinteisiin toimipaikkoihin.

Veropohjasta (CCTB) eräitä huomioita (1)

- CCTB-ehdotus sisältää
  - Erityisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan kannustimen ja
  - Erityisen kasvu- ja investointivähennyksen (Allowance for Growth and Investment)
- Kompensoidakseen konsolidoinnin puutetta alkuvaiheessa CCTB-ehdotukseen sisältyy ehdotus väliaikaisesta rajat ylittävästä tappiontasauksesta.
- Käyttöomaisuuden poistoja koskevat säännökset ovat verovelvolliselle vähemmän edulliset kuin nykyiset kansalliset poistosäännöt.
- Veropohja sisältää säännökset myös niiden toimien osalta, jotka on sisällytetty vähimmäisvaatimuksena viime kesänä hyväksyttyyn verojen kierron estämistä koskevaan direktiiviin (ATAD = Anti Tax Avoidance Directive)
  - CCTB:ssä nämä toimet olisivat osa harmonisoitua sääntelyä eivätkä olisi luonteeltaan vähimmäissääntelyä.

Veropohjasta (CCTB) eräitä huomioita (2)

- Ehdotuksen mukaan direktiivi olisi implementoitava viimeistään 31.12.2018 ja säännöksiä olisi sovellettava 1.1.2019 lukien.

Konsolidoinnista (CCCTB) eräitä huomioita (1)

- CCCTB-direktiiviehdotus sisältää säännökset siitä, miten CCTB-direktiivin mukaisesti lasketut konserniyhtiöiden yhteisöveropohjat yhdistettäisiin eli konsolidoitaisiin EU:ssa ja jaettaisiin verotettavaksi niille jäsenvaltioille joissa konsernilla on toimintaa.
- Konsolidoitu veropohja jaettaisiin kaavamaisella jakokaavalla.
  - Kolme yhtä suuren painoarvon omaavaa tekijää: myynti, työvoima ja omaisuuserät
  - Työvoimaa koskeva jakotekijä jakaantuisi jakokaavassa kahteen osaan, henkilöstömenoihin ja työntekijöiden lukumäärään, joiden kummankin osuus työvoimaa koskevasta jakotekijästä olisi puolet
  - Myynti määränpäävaltion mukaan, konsernin sisäisiä myyntejä ei huomioitaisi jakotekijässä
  - Omaisuuserissä aineelliset omaisuuserät

Konsolidoinnista (CCCTB) eräitä huomioita (2)

- CCCTB-direktiiviehdotus sisältää hallinnolliset menettelysäännöt
  - Lähtökohtana ehdotuksessa on, että konsernit asioisivat vain yhden veroviranomaisen kanssa (emoyhtiön kotivaltion veroviranomainen)
- Ehdotuksen mukaan direktiivi olisi implementoitava viimeistään 31.12.2020 ja säännöksiä olisi sovellettava 1.1.2021 lukien.

U-kirjelmät 65/2016 ja 66/2016

- Molemmista direktiiviehdotuksista on tehty erillinen u-kirjelmä eduskunnalle.
- Kirjelmissä käydään lävitse
  - Direktiiviehdotusten pääasiallinen sisältö
  - Ehdotusten oikeusperusta ja suhde toissijaisuusperiaatteeseen
  - Ehdotuksen vaikutukset Suomelle
  - Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely EU:ssa
  - Valtioneuvoston kanta

CCTB – yhteinen veropohja / keskeisiä näkökohtia (1)

- Yhteiset veropohjan laskentasäännöt helpottaisivat yritysten toimintaa sisämarkkinoilla ja vähentäisivät hallinnollista taakkaa.
- Tietyn kokoluokan ylittäville yrityksille pakolliset säännökset ehkäisisivät aggressiivista verosuunnittelua.
- Pakollisuuselementillä kuitenkin laajempia vaikutuksia kuin pelkästään aggressiivisen verosuunnittelun estäminen
  - Jäsenvaltioiden toimivalta yritysverotuksessa kaventuisi
  - Mahdollisuus käyttää yritysverotusta talouspolitiikan välineenä?
  - Onko mahdollista säilyttää rinnalla kansallinen yritysverojärjestelmä?
- Avoin kilpailu yhteisöverokannoilla lisääntyisi yhteisen veropohjan myötä, jäsenvaltioilla tulee olla mahdollisuus turvata verotuottoja tiiviin veropohjan muodossa.
  - Direktiiviehdotukseen sisältyy monia kohtia, joita tulee tarkastella tästä näkökulmasta (tutkimus- ja kehitystoiminnan kannustin, kasvu- ja investointivähennys ja väliaikainen rajat ylittävä tappiontasaus)

CCTB – yhteinen veropohja / keskeisiä näkökohtia (2)

- Ehdotukseen liittyviä kansainvälisen verotuksen kysymyksiä tarkasteltava jatkovalmistelussa
- Delegoidut säädökset

- Ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia pyrittävä arvioimaan kansallisesti.

CCCTB – veropohjien konsolidointi / keskeisiä näkökohtia (1)

- Yhteinen yhdistetty yhteisöveropohja on laaja yritysverotuksen harmonisointihanke.
- Konsernin sisäisiä myyntejä ei sisällytettäisi myyntiä koskevaan jakotekijään.
- Omaisuuseriin kuuluisivat vain aineelliset hyödykkeet, jolloin aineettomat hyödykkeet jäisivät ulkopuolelle.
- Suomessa yritystoiminta ei ole kovinkaan työvoimavaltaista
- Tätä taustaa vasten on todennäköistä, että Suomi olisi häviäjänä jaettaessa yhdistettyä veropohjaa eri jäsenvaltioille.
- Tässä vaiheessa valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti direktiiviehdotuksen sisältämään veropohjien yhdistämiseen ja jakamiseen jäsenvaltioille. Ehdotettu jakokaava toisi merkittävän epävarmuuden verotuloista Suomelle.

CCCTB – veropohjien konsolidointi / keskeisiä näkökohtia (2)

- Veropohjien yhdistämiseen liittyviä kansainvälisen verotuksen kysymyksiä on tarkasteltava jatkovalmistelussa.
- Myös direktiiviehdotuksen hallinnollisiin menettelysäännöksiin liittyviin kysymyksiin tulee muodostaa tarkempi kanta jatkovalmistelussa.
- Delegoidut säädökset
- Suomen kantaa on perusteltua tarkentaa siinä yhteydessä, kun CCTB-direktiiviehdotuksesta on päästy sopimukseen ja CCCTB-direktiiviehdotuksen käsittely on ajankohtainen.

- Ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia pyrittävä arvioimaan kansallisesti.

Suhde toissijaisuusperiaatteeseen

- Toissijaisuusperiaatteen mukaan unioni toimii muilla kuin sen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla ainoastaan, jos suunnitellun toiminnan tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla kuin kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. (SEU 5 art)
- U-kirjelmissä on arvioitu ehdotuksien suhdetta toissijaisuusperiaatteeseen:
  - Ottaen huomioon, että pakollisella järjestelmällä on laajempia vaikutuksia kuin aggressiivisen verosuunnittelun estäminen ja että veronkierron estämistä koskeva direktiivi sisältää jo keskeisimmät toimet aggressiivisen verosuunnittelun estämiseksi kansalliset erityispiirteet huomioiden, ehdotuksiin sisältyvä pakollisuus tietyn kokoluokan yrityksille voi olla ongelmallinen toissijaisuusperiaatteen kannalta.

Käsittely EU:ssa

- CCTB ja CCCTB-direktiiviehdotukset ovat osa komission 25.10.2016 antamaa yritysveropakettia.
- Komissio esitellyt direktiiviehdotuksia Ecofin-neuvostossa 8.11.2016 ja neuvoston verotyöryhmässä 3.11.2016.
- CCTB-direktiiviehdotuksen varsinaista teknistä tarkastelua neuvoston verotyöryhmässä ei ole vielä aloitettu.
- CCCTB-direktiiviehdotuksen tekninen tarkastelu on tarkoitus aloittaa vasta sen jälkeen, kun veropohjaa koskevasta CCTB-direktiiviehdotuksesta on päästy sopimukseen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tarja Järvinen
Lainsäädäntöneuvos
Puh. 0295 16001 (vaihde)
Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

